

Winnen is belangrijker dan Meedoen

rik van den bos / jibbe willems / wieke ten cate

1.

Links, bij de lantaarnpaal, zwaar op zijn voeten,
met een oranje boa om zijn bierbuik: de uitdager.
Rechts, hij komt net de kroeg uit gezigzagd, de titelverdediger,
een lichtgewicht in zijn nauwsluitende oranje jurkje
en met een blonde Máximapruik op zijn kop
nauwelijks een serieuze tegenstander te noemen.

Maar het zal niet de eerste keer zijn
dat snelheid het van kracht wint.

Het is Koninginnedag, midden op straat, elf uur in de ochtend,
ik ben veertien en getuige van mijn eerste gevecht.

Ze hebben ruzie, over een vrouw natuurlijk,
en in plaats van elkaar kapot te praten,
elkaars vrienden tegen elkaar op te zetten,
een slepend drama met enkel slachtoffers te veroorzaken,
grijpen ze naar de tweekamp,
een paar klappen en klaar,
de uitkomst bepaalt de toekomst,
en verder niet zeuren.

Dat is ook voor de verliezer fijn.

De bierbuik doet twee wankele stappen naar voren,
zijn vuisten twee voorhamers, klaar voor destructie,
maar Máxima dartzelt zonder moeite om de bierbuik heen
en tikt hem twee keer, tak tak, in de zij, op de lever.

De bierbuik krimpt ineen, maar gaat niet neer.
Hij draait zich om, zijn hele lichaam op Máxima gericht
en hij maakt met elke stap meer snelheid,
een stormram zonder rem op weg naar de prinses.

Máxima doet één stap opzij en de bierbuik
beantwoordt aan de wet van behoud van impuls
door het vrijmarktkraampje van drie geschrokken broertjes,
met broertjes en al, tegen de grond te rammen.

Een moeder weet haar kleuter nog net
onder de neergaande bierbuik vandaan te grissen.

Máxima claimt de overwinning.
Ze paradeert langs het uitzinnige publiek,

trekt haar jurkje op en trakteert
de juichende menigte op haar harige kont.

Maar de bierbuik heeft uithoudingsvermogen.
Hij komt, binnen de tien reglementaire seconden,
weer rechtop te staan, grijpt Maxima in het nekvel,
grijnst de geschrokken prinses in het gezicht
en haalt dan uit. Onvermijdelijk. Onafwendbaar. Hard.

En dan het geluid...
Het geluid van een blote vuist die een kaak breekt...

Eerst het suizen, bijna fluiten, of fluisteren,
van de vuist door de lucht. Dan, contact
van huid op huid, knokkels die een kaak kussen.

En dan...
brekend bot heeft een diep, dof geluid,
het is nat en droog tegelijkertijd,
het zijn twee geluiden in elkaar geschoven.

Het is tegelijkertijd een droge krak,
alsof je een hand vol ongekookte spaghetti breekt,
met daaroverheen een zompige tjomp,
botsplinters die in bloed landen, weefsel dat scheurt,
aders die uiteen getrokken worden.

Het is een heel complex geluid.
Samen klinkt het als... tsok... of... tsak...

Het is niet goed na te doen,
maar als je het hoort herken je het meteen,
ook al heb je het nooit eerder gehoord.
Het geheugen van aan mens
gaat tot ver voor zijn eigen geboorte.
Oerherinneringen. Van de prairies.
Van toen we nog Neanderthalers waren
en het leven misschien onbeschaafd was,
maar wel duidelijk **en eerlijk**.

Een goede stoot blijft even hangen, als sigarettenrook.
Secondenlang kan je de contouren van de slag nog in de lucht zien hangen.
Een bevroren moment.
De bierbuik staat rechtop, grijnst nog groter, vuist nog geheven,
en Maxima staart hem verbijsterd aan,
de werkelijkheid heeft hem nog niet ingehaald,
net de coyote die denkt dat hij de roadrunner te pakken had
en even boven het ravijn blijft hangen voor hij neerstort.

Het silhouet van de stoot hangt nog tussen hen in.
Dan stort Máxima neer.
Met een doffe plof op de kinderkopjes.
D'r oranje jurk nog tot boven d'r navel gekropen.
D'r geslacht als een naaktslak tussen d'r benen gekropen.

Tsak. Of tsok.
Dat geluid gaf me acuut een ijl, een hol gevoel in mijn maag.
Het gevoel dat mensen krijgen als ze in de buurt komen van onomkeerbaar letsel.
Misselijkheid kwam op, ik kokhalsde en het was alsof ik...
Mijn huid begon te tintelen,
in mijn borstkas begon het te roffelen,
in mijn hoofd begon het te waaïen

Het was alsof ik wakker werd
alsof ik altijd had geslapen
en nu eindelijk wakker werd.

Ik had me nog nooit zo levend gevoeld

...

Mensen. Geweldige diersoort.
We worden geboren als een soort made
maar maken een snelle metamorfose door.
Leren eerst kruipen, daarna lopen
en nog voor het fontanelletje gesloten is leren we slaan.

Lang daarna leren we praten en meer van dat soort onzin,
moeten we afleren wat zo natuurlijk komt
is slaan *au* en *mag niet*
en moeten we moeizaam met woorden duidelijk proberen te maken
wat met een klap in één klap helder is
hoe meer woorden je leert
hoe meer misverstanden op de loer liggen
terwijl er weinig mis te verstaan valt aan een goed geplaatste klap

want we moeten niet vergeten wat we doen
zodra we ons kleine lijfje een beetje onder controle krijgen:

We slaan.

We zien onszelf graag als beschaafde mensen.
Als redelijke wezens.
Wij stellen het woord onbetwist boven de daad.
Het gesprek boven het gevecht.
En daar zijn we trots op.
Toch?
Wie het gevecht boven het gesprek verkiest

die vinden we toch een beetje... primitief.
Toch?
We zeggen wel 'geen woorden, maar daden',
maar dat is eigenlijk een beetje een leugen.
Toch?

En toch.
Als je om je heen kijkt.
Een krant leest.
Wat brengt dat oeverloze gelul ons nou eigenlijk?
Loze beloftes, luchtballonnen, valse voorwendselen,
een gapende kloof tussen arm en rijk,
racisme, seksisme, onrecht,
en iedereen wordt met woorden weer in slaap geluld.

Want wij willen zo graag geloven in woorden
als het maar mooi klinkt, dan trappen we erin,
oplossingen hoeven niet écht te zijn, als ze maar goed klinken.

Maar we moeten wakker worden.
Eén goed geplaatste klap en BÉNG!
We zijn wakker. Dus kom maar op.
Liever een scheef gebit dan scheve verhoudingen.
Kom maar op. Of blijf je liever slapen?
Kom maar, zal ik je waker maken?
Kom maar, echt, een beetje dichterbij.
Jij blijft liever veilig zitten, hè.
Jij denkt: zo lang ze praat zit ik veilig.
Maar ik kom dichterbij. Serieus.
Ik kom dichterbij. Tot ik de aders
in je oogwit zie. Dichterbij nog,
tot ik door je pupillen in je kop kan zien.
Dichterbij nog. Ik kom. Dichterbij.
Je hoeft niet bang te zijn.
Ik wil je alleen maar wakker maken.

Man.
Jij weet niet eens dat je slaapt.

De bokkers komen op.

2. De bokseers maken zich op voor het gevecht.

“Ik sla vrouwen voor mijn werk.”
Da’s geen zin die je vaak hoort.
Ik sla vrouwen voor mijn werk.
Maar het is wel waar.

Het begon als hobby.
“Heb je hobby’s?”
“Jazeker. Ik sla graag vrouwen.”
Maar ik was er zo goed in
dat ik prof geworden ben.

En nu sla ik professioneel vrouwen.

Ik zeg het maar even zoals het is,
want we kunnen de waarheid wel zachter lullen,
een vuistslag demp je echt niet met wat woorden.

En wie daar een beetje onpasselijk van wordt,
wie het liefst ziet dat geweld uit de wereld verdwijnt,
die is vergeten dat vooruitgang
altijd met geweld gepaard gaat.

Altijd.

Op mijn vijftiende
sla ik de grootste bek van school dicht.
Ik loop op hem af
en breek zijn neus.
Tsok. Of tsak.
Hij kijkt me aan,
grote ogen,
had gedacht dat zijn grote bek
zijn schild zou zijn,
dat hij genoeg angst aanjoeg
om met rust gelaten te worden.

Maar niet door mij.

Hij begint te huilen
maar eerder nog dan de tranen
komt het bloed.

Ik sla hem nog een keer,
op precies dezelfde plek,
ik breek zijn neus een tweede keer.

Zijn bloed op mijn knokkels.

Ik lik het eraf.
Het smaakt zoet.
Naar keihard staal.
Naar zijn angst.
Naar mijn leven.

Hij heeft niemand meer lastiggevalen.
Dat is vooruitgang.
En ik, mijn stoot en ik,
wij waren instrumenten van de vooruitgang.

Geweld brengt ons verder.

Als de mensheid zich enkel
met theekransjes en poëzie
en grotschilderingetjes bezig had gehouden
dan zaten we nu nog op de prairie
het vuur te aanbidden
en te vluchten voor sabeltandtijgers.

We hadden zelfs geen taal gehad
want waarom zou je spreken
waarom zou je om genade smeken
als er niemand een speer in je zij dreigt te drukken?

Beschaving volgt in de voetsporen van geweld.
Er wordt geen vrede getekend zonder een oorlog.
Geen wereld veroverd zonder bloedvergieten.
De vlam bestaat niet zonder de vonk.
We hadden geen stroom gehad zonder blikseminslag.

Geweld ligt ten grondslag aan de beschaving
dus het is op z'n minst hypocriet te noemen
als beschaafde mensen het geweld uit willen bannen.

Dat is vadermoord en moedermoord ineen.

En omdat uitbannen niet lukt,
probeert de beschaafde mens
het geweld aan banden te leggen.

Geweld is enkel toegestaan
onder het monopolie van de staat
door leger en politie, óf
in dienst van het vermaak.

Daarom zijn jullie hier toch?
Om vermaakt te worden?

Dan kan je wel vinden
dat het gesprek beter is dan het gevecht,
dan kan je wel vinden
dat er in een beschaving
geen plaats is voor het geweld,
maar je koopt wél een kaartje
je komt wél naar een gevecht kijken,
je hoopt wél op een spektakel,
twee vrouwen die hun tanden laten zien,
je wil het bloed zien opspatten uit onze lichamen,
je wil onze botten horen kraken,
je hoopt dat het eng is en pijn doet en harder dan de film is
échter dan de film is
je wil ons onderuit zien gaan
een winnaar en een verliezer zien
en toch noem jij jezelf beschaafd

en toch noem jij jezelf beschaafd
ja
en dat is natuurlijk ook zo
dat neemt niemand je kwalijk
want wat doet de mens die vindt dat hij beschaafd is?

Die kijkt.
Natuurlijk.
Alles begint met kijken.
Sinds er wordt gevochten staan er mensen omheen.
Om toe te kijken, te joelen, geld in te zetten en aan te moedigen.

Dus all right, kijk maar, kijk maar naar me.

Vechten is als seks.
Enkele mensen doen het, de meeste mensen kijken toe.

En het is prima hoor, kijk maar toe,
lief, redelijk, hoogopgeleid publiek,
neem nog een slok rosé en geef je ogen maar goed de kost,
want kijken doe je met je oogjes
niet met je handjes.

Toch?

3.

Lief, redelijk, hoogopgeleid publiek,
je moet één ding weten: er is zoveel dat je niet weet.

Wie ook maar één keer heeft mee mogen maken
écht mee mogen maken, wat vechten is,
die wil nooit meer iets anders.

Weet je wat vechten is?
Wat dat écht inhoudt?

Dat het lichaam het overneemt van de geest.
Dat je aan het vechten bent
en dat je weet wat je tegenstander gaat doen.
Dat je in de toekomst kunt kijken.
Niet bij wijze van spreken, maar echt.

Dat is een soort weten,
dat niet voor rationele mensen is weggelegd.

Dat is een puur soort weten.
Je bent de tijd een stapje voor.
Je weet wat de tegenstander gaat doen.
En je weet het zeker. Zonder twijfel.

Je ziet de combinatie
nog voor de éérste stoot
en je pareert de aanval
links, rechts, links, links, rechts.

En op het perfecte moment
plaats je de genadeloze tegenstoot.

Tsok. Of tsak.

Omdat je wist wat er ging komen.
En dat is het beste weten.
Het beste weten gaat buiten het weten om.
Het beste weten staat boven emotie.
Het beste weten is een staat van zijn.

Dát is pas fucking mindfulness,
Dát is pas leven in het fucking moment.
Dat is fucking zen motherfuckers.

4.

Lief, verstandig, hoogopgeleid publiek,
ik hoor jullie denken:

“Ik zou nooit mijn vuisten gebruiken,
het komt niet eens in me op,
het is onfatsoenlijk, onnatuurlijk zelfs
om iemand pijn te doen.
Wie vecht is primitief.
Ik ben niet primitief.”

Ja. Wij vechten. Wij slaan.
Maar jullie denken na.
Jullie wensen dat je de sterkste bent
en dat de ander onderuit gaat,
dat de ander iets ergs overkomt in plaats van jou.

Jullie open erop dat de ander geen promotie krijgt
en jij wel, jullie hopen erop dat je ex lelijke, gehandicapte
kinderen krijgt, en jij prachtwolkjes, jullie hopen
dat je studiegenoot faalt op zijn sollicitatiegesprek
en dat jij een glansrijke carrière tegemoet gaat.

Want de sterksten overwinnen en jij wil de sterkste zijn.
Je durft het niet écht te testen, met de vuisten,
maar je fantaseert er wel over. En ondertussen,
terwijl je je medemens de grond in wenst,
glimlachen we elkaar toe, wensen we elkaar een goede dag,
en al die gedachten hangen in de lucht, een donkere wolk,
gedachten waar we niet naar handelen, gedachten
die op elkaar kruipen en gevaarlijk worden,
terwijl je er met één enkele klap vanaf had kunnen zijn,
de uitkomst bepaalt de toekomst en verder niet zeuren.

Maar je doet het niet, je slaat niet, “natuurlijk niet”,
en ondertussen wens je je collega's een burn out toe,
je beste vriend een gezwel tussen zijn oren,
je vrouw een gebroken middenvoetsbeentje.

Niet? Nee?

Hebben jullie nooit gewelddadige gedachten?
Wie van jullie fantaseert er nooit
dat hij iemand een bloedneus slaat,
de benen breekt, de keel dicht knijpt,
met één handbeweging de lucht afsnijdt?

Wie? Ik wil handen zien. Wie?
Nooit?

Wie zijn hand opsteekt liegt.
Jullie zijn leugenaars.

Mensen die zeggen: ik geloof niet in geweld,
die liegen. Vooral tegen zichzelf.
Geloof ze niet. De mensen die dat zeggen,
dat zijn de ergste. Als die mensen barsten
dan krijg je de scherven nooit meer gelijmd.

Je baas die je geen promotie geeft
maar die lul in het kantoor naast je wel,
je vrouw die ligt te neuken met je beste vriend
je man die d'r vandoor gaat met z'n collega,
serieus, die wil je geen pijn doen?

Een vader met losse handjes,
een strijd tegen jarenlange uitsluiting op school,
pesterijen, vernederingen, ruzies,
onrecht, belastingen, huurbazen,
politie, politici, vreemdgangers
(hier misschien nog wat dingen die je boos maken)

maar je doet het niet, je slaat niet,
je laat het geweld naar binnen slaan
en daar nestelt het zich, donker,
duister, een kanker in je kop,
vol haat, verdriet en angsten,
en in plaats dat je dat gezwel wegsnijdt,
mesten jullie het vet,
als een boerderijdiertje,
proppen jullie het vol,
tot het jou zelf aan begint te vreten.

Probeer het onder ogen te komen,
het volgevreten beest dat in je kop zit,
leid het naar de slachtbank,
snijd het de hals door
en word eindelijk wakker!

5.

De seconde voor je verliest
is een eeuwige seconde.

Vlak voordat de laatste stoot je raakt,
je de genadeklap krijgt,
vlak voor huid op huid,
vlak voor vuist op kaak,
weet je dat het voorbij is

Bam.

Daar lig ik dan
Maar ik richt mij van de aarde op
kruip niet op handen en voeten weg
verstop mij in geen schaduw
en verdwijn niet.

Er zit geen schande in verlies
enkel motivatie
om door te trainen

Want je moet kiezen
ben ik roofdier of prooidier
ben ik een volgevreten boerderijbeest
dat naar de slachtbank wordt geleid
of ben ik de slager
heb ik mijn lot in eigen vuisten?

Ik ga door, ik haat mijn tegenstander niet,
wij hebben ons aan elkaar kunnen meten,
en de uitkomst bepaalt mijn toekomst.

Ik ben mijn tegenstander dankbaar,
die heeft mij geholpen
mijn strijd uit mijn hoofd te halen
en fysiek te maken.

We hebben allemaal demonen in ons hoofd
ik bind de strijd aan
jij laat je opvreten

Het is mijn redding hier te zijn.
Hier te vechten.

Dus ik ben dankbaar
Dus iedereen die tegen mij opstaat

ben ik dankbaar
iedereen die mij ten gronde wil richten
die ben ik dankbaar
want die houden mij wakker.

Wie knock out geslagen kan worden
die valt niet in slaap

En Wakker blijven is van levensbelang.
Slapen is de dood.

Want hier sta ik.
Ik heb verloren
maar hier sta ik.
voor jullie
mijn slapend publiek.

Of is er iemand wakker geworden?

Dus kom maar op.
Daag me uit.
Kom maar op.
Daag me uit.
Wie is de volgende?

Ik ben er klaar voor.
Het volgende gevecht.
Want er wacht altijd een nieuwe strijd.

Wie is er wakker geworden?

Jij?
Jij?
Jij?

Ik ben er klaar voor.

Ik zal strijden.

Dat is misschien onbeschaafd,
maar wel duidelijk
en eerlijk.

Ik zal vechten.